

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247815

ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาล
ตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี

ศุภรดา เกิดขาว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2553

**ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาล
ตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี**

ศุภรดา เกิดขาว

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2553**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงาน
เทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี เสนอโดยนางสาวศุภรดา เกิดขาว
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสน่ห์ สุขเคหา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจ ในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิคม สยังกุล
ชื่อนักศึกษา	ศุภรดา เกิดขาว
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

247815

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่ง ในชุมชน ประเภทของเทศบาล จังหวัดที่เทศบาลสังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็น ประชาชนที่มีอายุ 18-60 ปี และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ปีพ.ศ.2553 จำนวน 399 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (simple random sampling) หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายตามกลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (one-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยในด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม

2. ประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งในชุมชน มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2.1 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามสถานภาพการสมรส ด้านงานการจัดระเบียบ

ชุมชน/สังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ที่มีสถานภาพ
โสดกับสมรส

2.2 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจใน
จังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้ที่ประกอบอาชีพ รับราชการ/
รัฐวิสาหกิจกับอาชีพค้าขาย/รับจ้าง

2.3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจใน
จังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามประเภทของเทศบาล ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่า
ด้านงาน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม แตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.4 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจใน
จังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามจังหวัดที่เทศบาลสังกัด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน รายด้าน
พบว่า ด้านงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Effectiveness of Managing Municipal Work according to Decentralization in Lop Buri and Saraburi Provinces
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Sanae Sukkeha Asst. Prof. Nikom Sayungkhood
Name	Supparada Kerdkhao
Concentration	Educational Administration
Academic Year	2010

ABSTRACT

247815

The purposes of this research were to 1) study effectiveness of managing municipal work according to decentralization in Lop Buri and Saraburi provinces and 2) compare the effectiveness when the sample was classified with gender, age, marital status, period of living in municipal area, education, occupation, monthly income, position in the community, type of municipality and province which the municipality under. The sample was 399 people aged 18-60 who lived in municipal area during year 2010. The instrument used in this research was a questionnaire to a reliability of 0.890. The data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA and Scheffe's method.

The results showed that:

1. in overall, the effectiveness of managing municipal work was rated at a median level. These 4 aspects were rated at a median level as follows: basic infrastructure; promoting quality of life; conserving natural resources and environment ;and art, culture, tradition and local wisdom. For the aspect of organizing community/society, it was rated at a low level.

2. when the sample was classified with gender, age, period of living in municipal area, education, monthly income, position in the community, the effectiveness of managing municipal work was not different both in overall and individual.

- 2.1 the difference in effectiveness was found when the sample was different in marital status between people who were single and those who were married at a significance level of .05.

2.2 the difference in effectiveness was found when the sample was different in occupation between people who were governmental officers and those who were merchants or workers at a significance level of .05.

2.3 the difference in effectiveness was not found when the sample was different in type of municipality. However, the difference in effectiveness was found in the areas of promoting quality of life and organizing community/society at a significance level of .05.

2.4 the difference in effectiveness was found in 2 areas: promoting quality of life; and art, culture, tradition and local wisdom at a significance level of .05.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ดร.ธนต์ ฐิตีวรทัต ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ดร.เนติ เณยวาเรศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรายละเอียดและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและขอให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณนายกเทศมนตรีและประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลในจังหวัดลพบุรีและสระบุรีที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัยอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ขอพระคุณบิดา มารดา และครู – อาจารย์ ที่ช่วยเหลืออบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาในทุกระดับการศึกษา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศุภรดา เกิดขาว

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณภาพการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดการบริหารงานเทศบาล.....	10
ความหมายการบริหารงานเทศบาล.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาล.....	11
แนวคิดหลักการกระจายอำนาจของเทศบาล.....	13
ความเป็นมาของเทศบาล.....	13
อำนาจหน้าที่ของเทศบาล.....	14
ความหมายการกระจายอำนาจ.....	20
รูปแบบการกระจายอำนาจ.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	24
ความหมายของประสิทธิผล.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	25

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาล.....	26
การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจ.....	27
ด้านงานโครงสร้างพื้นฐาน.....	27
ด้านงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....	30
ด้านงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	33
ด้านงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	37
ด้านงานการจัดระเบียบชุมชน / สังคม.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	81
สมมติฐานในการวิจัย.....	81
วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	89

	หน้า
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	107
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	113
ภาคผนวก ง ขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์	115
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	117
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	119

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	หน้าที่ที่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องเลือกปฏิบัติ.....	17
ตาราง 2	หน้าที่ไม่บังคับหรือหน้าที่ที่ต้องเลือกปฏิบัติ.....	18
ตาราง 3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทเทศบาล.....	52
ตาราง 4	จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตาราง 5	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี.....	63
ตาราง 6	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี ด้านงานโครงสร้างพื้นฐาน.....	64
ตาราง 7	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี ด้านงานการส่งเสริมคุณภาพชีวิต.....	65
ตาราง 8	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี ด้านงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	64
ตาราง 9	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี ด้านงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	66
ตาราง 10	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผล การบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและ สระบุรี ด้านงานการจัดระเบียบชุมชน/สังคม.....	67
ตาราง 11	การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการ กระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามเพศ.....	69
ตาราง 12	การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการ กระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามอายุ.....	70
ตาราง 13	การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการ กระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ การสมรส.....	71

	หน้า
ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามสถานภาพการสมรส ด้านงานการจัดระเบียบชุมชน/สังคม.....	72
ตาราง 15 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล.....	72
ตาราง 16 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	73
ตาราง 17 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	75
ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบของเชฟเฟ้(Scheffe's method) ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านงานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	76
ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยการทดสอบของเชฟเฟ้(Scheffe's method) ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้านงานศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	76
ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	76
ตาราง 21 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามตำแหน่งในชุมชน..	78
ตาราง 22 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามประเภทของเทศบาล.....	79
ตาราง 23 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตามจังหวัดที่เทศบาลสังกัด.....	80

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพ 2 รูปแบบและองค์ประกอบของเทศบาล.....	20